

dr. Berta Attila

kormánytisztviselő

Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály

Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály

onkormanyzat.csmkh.hu/

mehtartással-kapcsolatos-eloirasok

Méhtartással kapcsolatos előírások

1.

Méhészeti tevékenység bejelentése

Az újonnan kezdett méhészkedést (méhtartást) a tevékenység megkezdésétől számított nyolc napon belül kell bejelenteni a méhek tartási helye szerint illetékes települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél, aki a méhészt nyilvántartásba veszi. A méhész köteles a méhállományok tartásának helyét, vándoroltatását nyilvántartásba vétel céljából bejelenteni a letelepedés helye szerint illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervnél. A fentiekén túl az állattartónak be kell jelentenie az új méhtartást az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer részét képező, a tenyészetek, a tartási helyek, az állatok, az állatmozgások, az állatlétszámok nyilvántartására, valamint az ezekkel kapcsolatos adatok kezelésére, feldolgozására és az arra jogosultak részére adat szolgáltatására létrehozott TIR, ENAR és BIR rendszerek központi számítógépes adatbázisába (Országos Adatbázis) a méhek állandó tartási helyével és a méhcsaládok számával. A kaptárak jelölési kötelezettségének megfelelően, az állattartó köteles a tenyészetkódot a kaptárak külső felületén, jól láthatóan, legalább 20 milliméter nagyságú számokkal feltüntetni. A méhésznek minden egyes kaptárján azt az egy tenyészetkódot kell feltüntetnie, amelyhez a méhcsaládokat bejelentette.

Ha a méhek állandó tartási helye nem a méhész lakóhelyével összefüggő területen (udvarban, kertben stb.) van, a méhész köteles a méhek tartási helyén egy legalább

40×30 cm nagyságú táblán a nevét, a méhészet tenyészetkódját és a telefonszámát jól látható módon feltüntetni.

Méhészetet közös használatú épülettől és a szomszéd ingatlanoktól 4 méter, használatban levő utaktól (közúttól, sajáthasználátú úttól pedig az út melletti vízvezető árok külső szélétől számított 10 méter távolságon túl szabad csak elhelyezni. A sajáthasználátú út tulajdonosa (használója) az út ideiglenes lezárása esetén az úton és az út mentén a letelepedést engedélyezheti. Ha a szomszéd ingatlantól való 4 méter távolságot megtartani nem lehet, a méheknek ellenkező irányban vagy – legalább 2 méter magas, tömör (deszka stb.) kerítés vagy élősövény létesítésével – a magasban való kirepülését kell biztosítani.

Ha a méhész a méhészkedést (méhtartást) nem kívánja folytatni, úgy azt legkésőbb nyolc napon belül be kell jelentenie a méhek tartási helye szerint illetékes települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél, aki a méhészt a nyilvántartásból törli. A méhtartás befejezését az Országos Adatbázis felé is be kell jelenteni a tevékenység befejezését követő 14 napon belül.

2.

Az állattartó vizsgálati kötelezettsége

A méhész köteles a méhek tavaszi tisztuló kirepülése és a betelelés közötti időszakban a méhcsaládjait legalább három hetenként méhegészségügyi szempontból ellenőrizni, s ennek során mind a kifejlett méheken, mind a fiasítás teljes terjedelmén, valamint a kaptárhulladékon fertőző betegség tüneteit, illetve élősködők jelenlétét keresni. A vizsgálatnak ki kell terjednie a Varroa-atka jelenlétére, illetve az atkák számának változására.

Bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségekre utaló jelek, illetve bizonytalan jellegű elváltozások észlelése esetén a méhész haladéktalanul köteles értesíteni erről a méhegészségügyi felelőst vagy a hatósági állatorvost.

3.

Hatósági ellenőrző vizsgálatok

A méhcsaládokat évente – a korábbi szabályozástól eltérő időintervallumban, azaz – július 15. és október 15. között (a vándoroltatási vizsgálatától függetlenül) a méhbetegek felderítése céljából monitoring vizsgálatnak kell alávetni. A vizsgálat megszervezése a járási hivatal, elvégzése pedig a hatósági állatorvos és a méhegészség-

ügyi felelős feladata, akik a vizsgálatról és annak eredményéről jogszabályban¹ meghatározott összesítő kimutatást készítenek.

A méhegészségügyi felelős a hatósági állatorvos méhegészségüggyel kapcsolatos munkáját segítő, megfelelő méhészeti ismeretekkel rendelkező személy, aki köteles:

- bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség gyanúja, illetve jogszabályban meghatározott egyéb esetben a hatósági állatorvosnak jelentést tenni, és a továbbiakban az ő utasításai szerint eljárni;
- a hatósági állatorvos utasításait követve közreműködni a méhbetegségek felszámolásában;
- elvégezni a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló rendelet által előírt vizsgálatokat (monitoring, vándoroltatási);
- elkészíteni a vizsgálatokkal kapcsolatos, előírt kimutatásokat;
- részt venni a vármegyei kormányhivatal által szervezett továbbképzéseken;
- közreműködni a méhek mérgezésével kapcsolatos eljárásban, különös tekintettel a mérgezés gyanúja esetén a mintavételben.

A megbízott méhegészségügyi felelősökről az illetékes vármegyei kormányhivatalnak nyilvántartást kell vezetnie, amely tartalmazza a méhegészségügyi felelős nevét, lakcímét és azon település(ek) nevét, ahol a feladatát ellátja.

A járási hivatal a méhegészségügyi felelős által kiállított összesítő kimutatás eredeti példányát a vizsgálat befejezését követő tíz munkanapon belül megküldi a vármegyei kormányhivatalnak. Az összesítő kimutatás egyben igazolása annak is, hogy az adott településen tartott, a jegyzőnél bejelentett valamennyi méhészet minden méhcsaládjának vizsgálata megtörtént. A vármegyei kormányhivatal az összesítő kimutatáson szereplő adatokat a beérkezéstől számított kilencven napon belül összeveti a Tenyészeti Információs Rendszerben szereplő, a méhcsaládok számára vonatkozó adattal, és eltérés esetén módosítja azt. Ugyanakkor ez nem mentesíti az állattartót az adataiban történt változás bejelentésének kötelezettsége alól. Az állattartónak a NÉBIH honlapján² közzétett módon kell bejelentenie az Országos Adatbázishoz a méhcsaládok számában bekövetezett változást, mint a tartási hely adatainak változását, amit a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló rendelet szerinti monitoring vizsgálat időszakában kell végrehajtani.

¹ **70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet** a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről

² **Portal.nebih.gov.hu/enar**

Az országhatártól számított tíz kilométeres körzeten belül, a szomszédos állam területéről vagy ismeretlen helyről származó méhrajt észlelője vagy befogója köteles a települési önkormányzat jegyzőjénél haladéktalanul bejelenteni, aki a kiirtás végrehajtása érdekében értesíti a járási hivatalt, aki elrendeli a méhraj állami kártalanítás nélküli leölését.

4

A vándoroltatás feltételei

A méheket – beleértve az anyát és a fiasítást is – állandó tartási helyükről átköltözés, vándoroltatás vagy elidegenítés esetén hét napnál nem régebbi, jogszabály³ alapján meghatározott forma szerint kiállított **egészségügyi igazolással** szabad kivinni. Az igazolás a kiállítástól számított hét napig, méhek folyamatos vándoroltatása esetén annak egész időtartamára érvényes. Az igazolást – ha jogszabály másképpen nem rendelkezik – 2024. január elsejétől kezdődően nem az illetékes hatósági állatorvos, hanem **a méhegészségügyi felelős állítja ki**. Az igazoláson szerepelnie kell a méhegészségügyi felelős nevének (olvashatóan) és FELIR-azonosítójának, valamint aláírásának.

Az egészségügyi igazolás kizárólag kedvező eredményű vizsgálat esetén állítható ki. A vizsgálatot a méhegészségügyi felelős folytatja le. A vizsgálatnak ki kell terjednie az adott méhészet minden méhcsaládjára és méhrajára, különösképpen a fiasítás teljes terjedelmére, valamint a kaptár hulladékára. A vizsgálat során a mézelő méhek fertőző betegségeinek a tüneteit kell keresni.

A méhész az egészségügyi igazolást a vándoroltatás során köteles mindig magánál tartani, és ellenőrzés esetén bemutatni. A méhek csak az igazolással szállíthatók, ennek hiányában a szállítást meg kell tiltani.

A méhek kiszállítását a kiszállítást megelőző, beszállítását annak megtörténtét követő hetvenkettő órán belül be kell jelenteni a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjének. Beszállítás esetén a bejelentést jogszabály³ által meghatározottak szerint kiállított nyomtatvány ajánlott levélként vagy elektronikus úton történő megküldésével, vagy személyes eljuttatásával kell teljesíteni. A nyomtatvány igazoló szelvényét a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője – a bejelentés módjától függően – a méhésznek elektronikus vagy postai úton megküldi vagy átadja. Kiszállítás esetén a bejelentést szintén jogszabály³ által előírtak alapján kiállított nyomtatványon kell teljesíteni személyesen, vagy annak ajánlott levélként vagy elektronikus úton történő megküldésével.

³ **70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet** a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről

Vándoroltatás során a méhek csak olyan helyre telepíthetők, amely nem áll községi zárlat alatt.

Vándorméhészet utak közelében történő letelepítése esetén a méhklásokat úgy kell elhelyezni, hogy azok kijáró nyílásai az úttal ellentétes irányban legyenek. Az úton a méhészettől jobbra és balra 50–60 méter távolságra, jól látható helyen „Vigyázat, méhek!” felirattal figyelmeztető táblát kell elhelyezni.

Vándorméhészetet 20 családnál nagyobb állandó méhészettől csak legalább 200 méter távolságra szabad elhelyezni. Ettől a szabálytól azonban az érdekeltek meg egyezéssel eltérhetnek.

A vándoroltatás befejezése után a méhész köteles a hazatelepülését a hatósági állatorvosnál és a jegyzőnél hetvenkettő órán belül bejelenteni.

A települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat nyilvántartja a méhész nevét és lakóhelyét, a méhcsaládok állandó és legutóbbi tartási helyét, az állatorvosi vagy egészségügyi igazolás számát, keltét és kiállításának helyét, a méhcsaládok számát, az elhelyezésre szolgáló terület pontos megjelölését (dűlő, hrsz. stb.) és a letelepedés idejét.

A járási hivatal köteles a működési területén letelepedett vándorméhészetek szűrőpróbaszerű – a hatósági állatorvos által lefolytatott – ellenőrzését a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél vezetett nyilvántartás alapján megszervezni.

5.

Méhanya-forgalmazás feltételei

Méhanyát és méhanyabölcsőt forgalmazási céllal előállítani a vármegyei kormányhivatal részére bejelentett méhanyanevelő telepen szabad, természetes pároztatással vagy mesterséges termékenyítéssel. Méhanyanevelésre csak tenyésztőszervezet által fenntartott méhfajtát szabad felhasználni és forgalomba hozni. Méhanya és méhanyabölcső az érintett tenyésztőszervezet által kiállított származási igazolással hozható forgalomba. A kormányhivatal a méhanyanevelő telep nyilvántartásba vételéről – a méhanyanevelő telepként üzemeltetni kívánt méhészet üzemeltetője nevének, lakcímének, jogi személy üzemeltető esetén székhelyének és a méhanyanevelő telep pontos címének megküldésével – értesíti az illetékes települési önkormányzat, a fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjét. A méhanyanevelő telep 5 km sugarú körzetében vándorméhészetet letelepíteni és 3 km sugarú körzetében új méhészetet vagy méhészeti telephelyet létesíteni a méhanyanevelő telep üzemeltetőjének hozzájárulásával lehetséges, ehhez viszont szükséges a méhanyanevelő telep pontos helyének ismerete.

Jogszabályok:

- **2008. évi XLVI. törvény** az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről
- **188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet** az állattenyésztésről
- **119/2007. (X. 18.) FVM rendelet** a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről
- **70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet** a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről
- **45/2019. (IX. 25.) AM rendelet** az állattenyésztés részletes szabályairól
- **15/1969. (XI. 6.) MÉM rendelet** a méhészettről

